

18. PROSINCE 2020

JAKO KAŽDÝ PÁTEK JSEM PRO VÁS PŘIPRAVIL STRUČNÝ PŘEHLED ZPRÁV
Z ČESKÝCH LITERÁRNÍCH LUHŮ A HÁJŮ:

V jubilejním 30. ročníku obnovené ankety Lidových novin [Kniha roku](#) získaly nejvíce hlasů vzpomínky spisovatelky **Dani Horákové** na Pavla Juráčka s názvem **O Pavlovi** (nakl. Torst).

[Národní knihovnu](#) povede buď šéf jejího odboru správy fondů **Tomáš Foltýn**, nebo ředitelka knihovny Filozofické fakulty Univerzity Karlovy **Klára Rösslerová**. Doporučila je výběrová komise. Ministr kultury Lubomír Zaorálek vybere jednoho z nich nakonec později, než avizoval, a to do konce ledna. Deník N přinesl **profily a koncepce** obou kandidátů.

Ústav pro českou literaturu pravidelně pořádá ve svých prostorách pod názvem [První bilance](#) setkání literárních teoretiků a kritiků, akademiků i publicistů, prozaiků i básníků nad **tuzemskou knižní produkcí uplynulého roku**. Protože situace letos neumožnila veřejné setkání široké literární obce, sešel se moderátor Martin Lukáš se svými hosty (Blanka Čínátlová, Marek Lollok a Radek Fridrich) v rozhlasovém studiu.

*

V Londýně žijící psychoterapeutka [Anna Fodorová](#) napsala knihu, jejíž ústřední postavou je autorčina matka – již zesnulá „poslední pražská německy píšící spisovatelka“ **Lenka Reinerová**. Kniha nazvaná prostě **Lenka** vyšla v nakladatelství Labyrint a rozhovor s její autorkou jsem připravil pro Deník N.

Přesně před pětadvaceti lety založila spisovatelka a překladatelka [Ivana Pecháčková](#) nakladatelství **Meander**, které ročně vydává několik desítek pečlivě ilustrovaných knih věnovaných **nejmenším i dospívajícím dětem**. Ve vltavské Vizitce s Ondřejem Cihlářem mluvila o současné situaci na trhu i o tom, co ji bavilo na prodávání čerpadel.

„Samé sovy, samí vlci, samé štiky. Normální je nepsat!“ říká v rozhovoru o **psaní a poezii** časopisecký a nakladatelský redaktor, editor a básník [Martin Stöhr](#), který na podzim vydal svou pátou řadovou sbírku nazvanou **Užitá lyrika**. Ptal se Michal Kubala.

*

Český stát rozdal za poslední dekádu **literárním periodikům** na 140 milionů Kč. Díky státní podpoře zůstává nabídka titulů už dlouho stabilní, práce v nich ale většinou neužívá ani kmenové redaktory. Často kritizovaný **system rozdělování peněz odbornými komisemi** není podle lidí z oboru a priori špatný, rozhodování komisí by ale mělo být líp zdůvodněné. Téma pro Mediář a [Jakuba Jetmara](#).

Počet **vydaných knižních titulů v roce 2019** ve srovnání s předchozím rokem mírně klesl, celkový objem trhu byl ale meziročně vyšší (přibližně 8,6 miliardy korun). Vyplývá to z tradiční [výroční zprávy Svazu českých knihkupců a nakladatelů](#).

Česká centra a České literární centrum, sekce Moravské zemské knihovny, vyhlásily sedmý ročník mezinárodní překladatelské soutěže [Cena Susanny Roth](#) určené **začínajícím zahraničním překladatelům** z českého jazyka ve věku do 40 let.

Cenu [Book In Progress](#) uděluje od loňska letenské **studio Dipozitiv** autorům obrazových knih, komiksů nebo textových knih s výrazným vizuálním zpracováním. Letošní vítěz, **Jindřich Janíček**, svého úspěchu využije k vydání souboru komiksů o slavných i překvapivých běžeckých závodech. Publikace má pracovní název B jako běžec.

Se závěrem roku končí programová řada s **českými autory v německy mluvících zemích** nazvaná „[Echo Tschechien 2020](#)“, která po hostování České republiky na Lipském knižním veletrhu 2019 nabídla čtení, diskuze a další kulturní akce, a otevřela další brány **německojazyčného knižního trhu** pro českou literaturu – jen na podzim 2020 proběhla více než desítka akcí s českými autory i přes komplikace způsobené pandemií koronaviru.

*

Během celoživotní novinářské praxe se krom jiného pokoušel hodnotit zpěváky, hudebníky, sportovce, politiky a spisovatele. I proto **Jiří Černý** přijal nabídku, aby zrecenzoval nedávno vydanou knihu [Ota Pavel – pod povrchem](#).

„Básník [Petr Král](#) byl výraznou osobností a byl to také **spiritus movens** – ten, kdo uvádí věci do pohybu. Jakou změnu ve vás vyvolalo setkání s ním?“ položil Milan Ohnisko **anketní otázku** v novém čísle Tvaru, věnovaném právě letos zesnulému Petru Královi.

K výročí 150 let od úmrtí **Karla Jaromíra Erbena** znovu vychází snad nejslavnější básnická sbírka české literatury. Ve výjimečné grafické podobě od **Míly Fürstové** spatří nová [Kytice](#) světlo světa díky britskému nakladatelství i v anglickém překladu. Co nového mohou rozličná zpracování klasického textu ještě přinést? O tom v Deníku N psala Klára Čikarová.

„Uvědomění duše národa anebo intenzita zážitku mířící na vlastní individuální duši, to by snad jako odpověď na **otázku po instrumentálním smyslu literatury** mohlo stačit i dnes,“ píše [Petr Fischer](#) v novém čísle Hosta.

„Odkaz [Jiřiny Haukové](#) je stále živý a její obava o vlastní dílo, ‚snad nezajde‘, se prokazatelně nenaplnila. Její význam lze vidět i v tom, jak se **celý život chovala důstojně**. Dnešní mladé básnířky a básníci by si měli vzít z této ženy příklad a zabít své mediální touhy. Mistr Sun by také mohl pomoci,“ napsal pro Bubínek Revolveru **Viktor Karlík**.

Svůj letošní seriál **reportáží z nezávislých knihkupectví** pro web H7O.cz uzavřel Jakub Pavlovský návštěvou pražského [Ostrova](#), který má za sebou už desátou sezonu. Na jeho otázky odpovídali Vladimír Šebek a Martina Hrušková.

Jaké události přinesl **uplynulý rok v literatuře**? Stál román Milana Kundery za přečtení? A co Kundera Jana Nováka? Jak se změnila naše čtenářské návyky v době diktatury tepláků a polehávání a neustálého sledování zpráv? A kterým knihám se letos vyhnout obloukem? To všechno probírali Jonáš Zbořil a Karolína Demelová v [bilanční Literatuře](#) s Ondřejem Lipárem, Barborou Votavovou a Kateřinou Čopjakovou.

*

„Pět měsíců **civilní vojenské služby** v polovině devadesátých let (víc to nebylo, protože pak jsem onemocněl), které jsem prožil jako ošetřovatel v jednom pražském domově důchodců, jsem skoro beze zbytku vytěsnil z paměti,“ píše v novém sloupku pro iLiteraturu [Petr Borkovec](#).

[Zuzana Gabrišová](#) vystudovala FF MU v Brně a na UP v Olomouci získala doktorát z české literatury. Předmětem jejího dlouhodobého zájmu jsou **české básnířky**. Vydala sbírky Dekubity (pseud. Vojtěch Štětka; 2002), O soli (2004), Těžko říct (2013), Ráno druhého dne (2015) a Samá studna (2019). Edičně připravila výbor poezie Simonetty Buonaccini Na chůdách snu (2016) a antologii českých básnířek 19., 20. a 21. století Milá Mácho (?). Ukázkou z její **básnické tvorby** přinesla Nedělní chvílka poezie.

*

A na závěr jako obvykle připojuji několik čerstvých **knižních tipů**...

[Objekty v zrcadle jsou blíže, než se zdají být \(Česká centra, nakl. Odeon\)](#)

Jak čeští povídkáři prozaicky zhodnocují stav nouze? Jak se karanténa, izolace a nečekaná absolutní proměna životů lidí zrcadlí v jejich tvorbě? Sedmnáct povídek o různých aspektech, projevech důsledků pandemie a jiných výjimečností všední každodennosti... Antologie výběru příběhů a textů vzniklých pro Česká centra, která oslovila české autory (např. B. Bellová, L. Faulerová, M. Pilátová, J. Rudiš, T. Semotamová, K. Tučková, D. Zábranský) se specifickou vazbou na danou zemi (Izrael, Japonsko, Německo, Rakousko, Rusko, Řecko a USA).

[Axel Lindén: Ovcí deník \(přel. Marie Příbylová, nakl. Volvox Globator\)](#)

Univerzitní profesor literatury se stěhuje i s rodinou na venkov, kde se chystá věnovat chovu ovcí. Opouští svůj život mladého městského intelektuála, aby se ponořil do úplně jiného světa – toho ovčího – a zjišťuje, že vytvořit si vztah s ovci může být stejně složité jako číst Prousta. – Kniha-deník zachycuje krátká zamyšlení, místy až existenciální úvahy založené na strohých reflexích každodenních činností, které tvoří nutnou součást (venkovského) života, i na hloubání o psychologii ovčího stáda. Z poznání, že co se jeví jako jednoduché, může být ve skutečnosti nesmírně složité a rozmanité, vzniká nová – a přesto dávná – životní moudrost, neokázalá, prostá jakékoli pompéznosti, romantiky a klišé. Je proto trochu překvapivá, ale postupně se stává čím dál samozřejmější. Rodí se moudrost člověka, který o životě přemýšlí, ale ve svých úvahách stojí nohama pevně na zemi, a to natolik, že se nebojí přiznat, že možná nemá on ovce, nýbrž že ovce mají jeho.

[Ondřej Kavalír, Vojtěch Mašek, Karel Osoha: Návrat Krále Šumavy 3 – Opona se zatahuje \(nakl. Labyrint, Euromedia Group\)](#)

Přichází další zima a ztráty na obou stranách se sčítají. Král Šumavy tvrdě platí za svou pověst nepolapitelného agenta-chodce a okolo kapitána Fišera se začíná stahovat síť podezřívání a strachu. Vrcholící stalinismus drtí Československo a jeho ozvuky doléhají i do bavorského příhraničí. Závěrečný díl komiksově trilogie inspirované románovým bestsellerem Davida Jana Žáka „Návrat Krále Šumavy“ směřuje k velkému špionážnímu finále, které nás tentokrát zavede do noirového světa poválečných velkoměst. Otázkou zůstává, kdo z nesmířitelného souboje dvou mužů ve službách zneprátených zpravodajských služeb vyjde jako vítěz. Minulost vrhá dlouhé stíny a cena za přežití je vysoká. Inspirováno skutečnými událostmi.

[Pierre Sautreuil: Prohrané války Jurije Běljajeva \(přel. Tomáš Havel, nakl. Volvox Globator\)](#)

Bývalý policista, později mafián, takřka přes noc milionář, který později zase o všechno přišel, předseda extrémně pravicové strany, účastník války v bývalé Jugoslávii, podezřelý z vražd šedesáti čtyř Bosňáků, pokusil se i o atentát na Borise Jelcina, postupně štvanec, po němž pátrá ruská tajná služba FSA. V osmapadesáti letech se rozhodl zapojit do válečných operací separatistů v ukrajinském Luhansku. Zvláštní místo pro skrývání se před zákonem... Když se s ním Pierre Sautreuil setkává, vidí před sebou stárnoucího, poněkud unaveného muže, pravou ruku „velitele Batmana“ (odbojného vojenského velitele separatistů Alexandra Bednova, který 1. ledna 2015 podlehl atentátu objednanému nejspíš prezidentem samozvané Luhanské

lidové republiky Igorem Plotnickým). Mezi novinářským elémem a ostříleným žoldákem se záhy vytváří podivný vztah, na jedné straně zřejmě motivovaný potřebou konečně se někomu svěřit s temnou minulostí, ulevit černému svědomí, na straně druhé zvědavostí, která postupně přerůstá až do skryté fascinace.

Petr Nagy

Půlnoční Noviny P. N. naleznete na webu [Literární poustevna](#) a případným zájemcům je budu rád pravidelně zasílat e-mailem ve formátu PDF (pište na poselpulnoci@seznam.cz).